

***Suvestinė redakcija nuo 2023-11-28***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [24-1121](#), i. k. 1122070ISAK000V-258*

***Nauja redakcija nuo 2023-11-28:***

*Nr. [V-1496](#), 2023-11-27, paskelbta TAR 2023-11-27, i. k. 2023-22760*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO  
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS**

**DĖL PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO IR VALSTYBINIŲ  
BRANDOS EGZAMINŲ UŽDUOTIES FORMOS, VYKDYMO IR VERTINIMO  
INSTRUKCIJŲ PRITAIKYMO MOKINIAMS, BUVUSIEMS MOKINIAMS IR  
EKSTERNAMS, TURINTIEMS SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, TVARKOS  
APRAŠO IR PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO, LIETUVIŲ  
KALBOS IR LITERATŪROS ĮSKAITOS, BRANDOS EGZAMINŲ UŽDUOTIES  
FORMOS, VYKDYMO IR VERTINIMO INSTRUKCIJŲ PRITAIKYMO MOKINIAMS,  
BUVUSIEMS MOKINIAMS IR EKSTERNAMS, TURINTIEMS SPECIALIŲJŲ  
UGDYMO SI POREIKIŲ, TVARKOS APRAŠO 2023–2024 MOKSLO METAMS  
PATVIRTINIMO**

2012 m. vasario 13 d. Nr. V-258  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 38 straipsnio 3 dalimi, Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-2391 „Dėl Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo ir Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 47 punktu, Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-2391 „Dėl Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo ir Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3 punktu, Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-2558 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 19 punktu ir Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 46 punktu:

1. T v i r t i n u pridedamus:

1.1. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir valstybinių brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašą;

1.2. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašą 2023–2024 mokslo metams.

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. šio įsakymo 1.1 papunkčiu patvirtintas aprašas taikomas:

2.1.1. 2023–2024 mokslo metais – III gimnazijos klasės mokiniams ir IV gimnazijos klasės mokiniams, pasirinkusiems laukti lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros valstybinį brandos egzaminą;

2.1.2. 2024–2025 ir vėlesniais mokslo metais – visiems mokiniams;

2.2. šio įsakymo 1.2 papunkčiu patvirtintas aprašas 2023–2024 mokslo metais taikomas visiems mokiniams, išskyrus III gimnazijos klasės mokinius ir IV gimnazijos klasės mokinius, pasirinkusius laukti lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros valstybinį brandos egzaminą.

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

GINTARAS STEPONAVIČIUS

## PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro  
2012 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. V-258  
(Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro  
2023 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. V-1496  
redakcija)

# **PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO IR VALSTYBINIŲ BRANDOS EGZAMINŲ UŽDUOTIES FORMOS, VYKDYMO IR VERTINIMO INSTRUKCIJŲ PRITAIKYMO MOKINIAMS, BUVUSIEMS MOKINIAMS IR EKSTERNAMS, TURINTIEMS SPECIALIŲJŲ UGDYMOSI POREIKIŲ, TVARKOS APRAŠAS**

## **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, valstybinių brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir valstybinių brandos egzaminų (dalykų tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų) užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymą mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, atsižvelgus į jų specialiuosius ugdymosi poreikius, kylančius dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.

3. Mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo vertinimo instrukcijas pritaiko mokyklos vadovas, valstybinių brandos egzaminų – Nacionalinės švietimo agentūros direktorius ar jo įgaliotas asmuo, pagal pateiktą pedagoginės psichologinės tarnybos ar švietimo pagalbos tarnybos, jai teikiant pedagoginės psichologinės tarnybos paslaugas (toliau – PPT) išduotą pažymą, parengtą pagal Aprašo priedą (toliau – PPT pažymą).

## **II SKYRIUS PRAŠYMŲ PATEIKIMAS**

4. Prašymai dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo teikiami mokyklos vadovui ne vėliau kaip iki einamųjų metų sausio 31 d., vadovaujantis Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-2558 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Prašymai dėl tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo teikiami mokyklos vadovui ne vėliau kaip iki einamųjų metų lapkričio 24 d., vadovaujantis Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

6. Kartu su prašymu mokinyš, buvęs mokinyš ir eksternas, turintis specialiųjų ugdymosi poreikių, pateikia PPT pažymą, nustatančią pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, valstybinių brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo pobūdį.

7. PPT pažyma rengiama dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir valstybinių brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo pagal Mokinių registre pateiktus duomenis apie asmens specialiuosius ugdymosi poreikius dėl:

- 7.1. regos sutrikimų:
  - 7.1.1. silpnaregystės (vidutinės, žymios);
  - 7.1.2. aklumo (su regėjimo likučiu, praktiško aklumo, visiško aklumo);
  - 7.1.3. kitų regėjimo sutrikimų;
- 7.2. klausos sutrikimų:
  - 7.2.1. klausos sutrikimo (vidutinio, žymaus, labai žymaus, gilaus (kurtumo);
  - 7.2.2. turintys kochlearinius implantus;
- 7.3. judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų:
  - 7.3.1. judesio ir padėties (vidutinių, sunkių, labai sunkių);
  - 7.3.2. lėtinių neurologinių sutrikimų;
- 7.4. įvairiapusių raidos sutrikimų;
- 7.5. mokymosi sutrikimų:
  - 7.5.1. bendrųjų;
  - 7.5.2. specifinių (skaitymo, rašymo, matematikos);
  - 7.5.3. neverbalinių;
- 7.6. elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų:
  - 7.6.1. aktyvumo ir (ar) dėmesio;
  - 7.6.2. nerimo spektro;
  - 7.6.3. nuotaikos spektro;
- 7.7. kalbėjimo ir kalbos sutrikimų:
  - 7.7.1. sklандаus kalbėjimo (ritmo);
  - 7.7.2. dizatrijos;
  - 7.7.3. kalbos netekimo (afazijos);
- 7.8. kompleksinės negalios, kurios derinyje yra Aprašo 7.1–7.4 papunkčiuose nurodyti sutrikimai;
- 7.9. kompleksinio sutrikimo, kurio derinyje yra Aprašo 7.5–7.7 papunkčiuose nurodyti sutrikimai.
- 8. Mokinys, buvęs mokinys ir eksternas:
  - 8.1. turintis klausos sutrikimų (vidutinį, žymų, labai žymų ar gilų klausos sutrikimą (kurtumą) ar kochlearinius implantus, atleidžiamas:
    - 8.1.1. nuo pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) dalies žodžiu;
    - 8.1.2. nuo lietuvių kalbos ir literatūros (A) pirmojo tarpinio patikrinimo, lietuvių kalbos (B) pirmojo tarpinio patikrinimo, užsienio (anglų) kalbos tarpinio patikrinimo klausymo dalies, užsienio (prancūzų) kalbos tarpinio patikrinimo klausymo dalies, užsienio (vokiečių) kalbos tarpinio patikrinimo klausymo dalies, lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo klausymo dalies, rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo klausymo dalies, baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo klausymo dalies, vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo klausymo dalies;
  - 8.2. turintis sklандаus kalbėjimo (ritmo) ar nerimo spektro (selektyviojo mutizmo) sutrikimą, atleidžiamas:
    - 8.2.1. nuo pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) dalies žodžiu;
    - 8.2.2. nuo lietuvių kalbos ir literatūros (A) pirmojo tarpinio patikrinimo, lietuvių kalbos (B) pirmojo tarpinio patikrinimo;
  - 8.3. turintis sklандаus kalbėjimo (ritmo) sutrikimą gali nuspręsti laikyti Aprašo 8.1 ir 8.2 papunkčiuose išvardintas dalis (nebūti atleistas). Šiuo atveju šiam asmeniui taikomi toliau Apraše numatyti pritaikymai.
- 9. Aprašo 8 punkte nurodytų mokinių, buvusių mokinių ir eksternų bendras įvertinimas, skaičiuojamas taikant Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus įsakymu nustatytą indeksavimo koeficientą.

### III SKYRIUS UŽDUOTIES FORMOS PRITAIKYMAS

10. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų užduoties forma Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus sprendimu pritaikoma mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl:

- 10.1. regos sutrikimų:
  - 10.1.1. silpnaregystę turinčiajam:
    - 10.1.1.1. užduotys pateikiamos 14 dydžio *Verdana* šriftu, jeigu PPT pažymoje nenurodyta kitaip;
    - 10.1.1.2. užduočių iliustracijose (piešiniuose, nuotraukose ir kt.) naudojamos skirtingo storio, tipų linijos, kontūrai ir didesnis esančių detalių kontrastingumas;
  - 10.1.2. rašančiajam Brailio raštu:
    - 10.1.2.1. užduotys pateikiamos Brailio raštu, kompaktiniame diske ar kitoje laikmenoje WORD formatu;
    - 10.1.2.2. vietoj užduotyse pateikiamų piešinių ar brėžinių, kuriais būtina naudotis atliekant užduotį ir kurių dėl galimų esančių smulkių detalių negalima pateikti iškiliuoju būdu, pateikiami maketai arba piešinių, brėžinių žodiniai apibūdinimai;
- 10.2. klausos sutrikimų ar turinčiajam kochlearinius implantus, įvairiapusių raidos, bendrųjų mokymosi sutrikimų pritaikoma einamųjų metų lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties forma:
  - 10.2.1. tekstai teksto suvokimo užduočiai trumpinami ne daugiau kaip trečdaliu; sutrumpinus tekstus pagal tai adaptuojami klausimai;
  - 10.2.2. teksto kūrimo užduotyse pateikiama įvestis ir (ar) planas ir (ar) nukreipiamieji klausimai;
  - 10.2.3. kuriamo teksto apimtis – ne mažiau kaip 150 žodžių;
- 10.3. klausos sutrikimų ar turinčiajam kochlearinius implantus, įvairiapusių raidos, bendrųjų mokymosi sutrikimų pritaikoma einamųjų metų lietuvių kalbos ir literatūros (A) brandos egzamino, lietuvių kalbos ir literatūros (B) brandos egzamino, lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros brandos egzamino, rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros brandos egzamino, baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros brandos egzamino, vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros brandos egzamino dalis raštu:
  - 10.3.1. teksto kūrimo užduotyse pateikiama įvestis ir (ar) planas ir (ar) nukreipiamieji klausimai;
  - 10.3.2. kuriamo teksto apimtis – ne mažiau kaip 250 žodžių.

### IV SKYRIUS VYKDYMO INSTRUKCIJOS PRITAIKYMAS

11. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, dalykų tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų užduočių atlikimo laikas pratęsiamas 25 procentais nustatyto laiko (laiką skaičiuojant nuo užduoties atlikimo pradžios) mokyklos vadovo sprendimu dėl:

- 11.1. regos sutrikimų;
- 11.2. klausos sutrikimų ir turinčiam kochlearinius implantus;
- 11.3. judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų;
- 11.4. mokymosi (bendrųjų, specifinių, neverbalinių) sutrikimų;
- 11.5. kalbėjimo ir kalbos sutrikimo (dizartrijos);
- 11.6. įvairiapusių raidos sutrikimų;
- 11.7. elgesio ar (ir) emocijų sutrikimo (nuotaikos spektro).

12. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl vidutinio, žymaus sutrikimo laipsnio (negalių grupė), kompleksinės negalios, kompleksinio sutrikimo, aktyvumo, dėmesio, nerimo spektro sutrikimo, kalbos netekimo (afazijos), užduočių atlikimo laikas pratęsiamas 50 procentų nustatyto laiko (laiką skaičiuojant nuo užduoties atlikimo pradžios) mokyklos vadovo sprendimu.

13. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl sklandaus kalbėjimo (ritmo) sutrikimo, įvairiapusių raidos sutrikimų, lietuvių kalbos ir literatūros (A) pirmojo tarpinio patikrinimo, lietuvių kalbos (B) pirmojo tarpinio patikrinimo laikas gali būti pratęsiamas iki 100 procentų skirto laiko mokyklos vadovo sprendimu, vadovaujantis PPT pažyma.

14. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime, dalyko tarpiniuose patikrinimuose ir brandos egzaminuose mokyklos vadovo sprendimu mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl:

14.1. judesio ir padėties bei neurologinių, aktyvumo ir (ar) dėmesio, specifinių mokymosi (rašymo), įvairiapusių raidos sutrikimų, kai neįskaitomas ar sunkiai įskaitomas raštas yra nulemtas sutrikimo, leidžiama organizuoti atitinkamą patikrinimą ar brandos egzaminą atskiroje patalpoje ir naudotis kompiuteriu, kuriame neįdiegta teksto rašybos ir gramatikos tikrinimo programa;

14.2. sunkių judesio ir padėties bei neurologinių, aktyvumo, dėmesio sutrikimų, leidžiama turėti fizinio aktyvumo pertraukas;

14.3. įvairiapusių raidos sutrikimų, leidžiama turėti sensorines pertraukas, kurių trukmė ir dažnumas nurodytas PPT pažymoje, atsižvelgiant į mokinio Individualaus ugdymo plane nurodytas ir ugdymo procese taikytas sensorines pertraukas;

14.4. klausos sutrikimo (išskyrus nežymų), besinaudojančiam individualiu klausos aparatu ar turinčiam kochlearinį implantą, leidžiama naudotis FM sistema (imtuvą turi mokinys, o siųstuvą su mikrofonu – atitinkamo patikrinimo ar brandos egzamino vykdytojas, supažindinantis su atitinkamo patikrinimo ar brandos egzamino vykdymo instrukcija);

14.5. regos sutrikimo:

14.5.1. rašančiajam Brailio raštu, leidžiama organizuoti atitinkamą patikrinimą ar brandos egzaminą atskiroje patalpoje, jei naudojama Brailio rašto mašinėlė ar kompiuteris, kuriame įdiegta įgarsinimo programa (JAWS ar NVDA), bet neįdiegta teksto rašybos ir gramatikos tikrinimo programa. Daugiau nei vienam kandidatui naudojantis Brailio mašinėle, visi kandidatai gali būti vienoje patalpoje;

14.5.2. turinčiajam silpnaregystę leidžiama naudotis mobilia didinimo priemone (optine ar elektronine), kompiuteriu su įgarsinimo programa (JAWS ar NVDA), bet neįdiegta teksto rašybos ir gramatikos tikrinimo programa;

14.5.3. tinkamai apšviečiama darbo vieta;

14.6. regos, įvairiapusių raidos, elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų (aktyvumo ir (ar) dėmesio, nerimo spektro), brandos egzaminų metu neperkėlus atsakymų į atsakymų lapą, vertinami užduočių sąsiuvinuose pateikti atsakymai.

15. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime, dalyko tarpiniuose patikrinimuose ir brandos egzaminuose dalyvaujant mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos sutrikimo (išskyrus nežymų) ar turinčiam kochlearinius implantus, vykdytoju skiriamas gestų kalbos vertėjas.

16. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įvairiapusių raidos sutrikimų ar nerimo spektro sutrikimo, dalykų tarpinius patikrinimus ir brandos egzaminus leidžiama vykdyti savo mokykloje jiems įprastoje ir jų poreikiams pritaikytoje patalpoje, kurioje buvo teikiamas ugdymas ir pagalba, numatyta mokinio Individualaus ugdymo plane (pvz., sumažinti vaizdiniai ir garsiniai dirgikliai, leidžiama naudoti garsą slopinančias ausines arba ausų kištukus ir kt.) pagal pateiktą PPT pažymą. Vykdytoju skiriamas švietimo pagalbą teikiantis specialistas. Mokiniui, pasirinkus laikyti dalykų tarpinius patikrinimus ar brandos egzaminus ne atskiroje patalpoje, leidžiama turėti ir naudoti garsą slopinančias ausines ar ausų kištukus.

17. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, dalykų

tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų metu vykdytoju skiriamas švietimo pagalbą teikiantis specialistas.

18. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl specifinių mokymosi (skaitymo), bendrųjų mokymosi, įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą, dalykų tarpinius patikrinimus ir brandos egzaminus leidžiama organizuoti atskiroje patalpoje, o užduotis ir užduoties turinį pateikti raštu, vykdytojui perskaityti ar įgarsinti, naudojant informacines technologijas.

19. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įvairiapusių raidos sutrikimų, dėl sklандаus kalbėjimo (ritmo) sutrikimo, lietuvių kalbos ir literatūros (A) pirmasis tarpinis patikrinimas, lietuvių kalbos (B) pirmasis tarpinis patikrinimas vykdomas parenkant pašnekovu mokytoją ar švietimo pagalbos specialistą.

20. Mokiniui ir buvusiam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl mokymosi sutrikimų, įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu leidžiama naudotis papildomomis vaizdinėmis priemonėmis (schemomis, lentelėmis, grafikais, diagramomis), kuriomis mokinsys naudojosi ugdymosi procese.

## **V SKYRIUS**

### **VERTINIMO INSTRUKCIJOS PRITAIKYMAS**

21. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl silpnaregystės, Brailio rašto techninės klaidos nelaikomos klaidomis.

22. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl silpnaregystės, judesio ir padėties bei neurologinių, įvairiapusių raidos sutrikimų, raidžių rašysenos netikslumai nelaikomi klaidomis.

23. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos sutrikimo (išskyrus nežymų):

23.1. atleisto nuo lietuvių kalbos ir literatūros (A) pirmojo tarpinio patikrinimo, lietuvių kalbos (B) pirmojo tarpinio patikrinimo, užsienio (anglų) kalbos tarpinio patikrinimo klausymo dalies, užsienio (prancūzų) kalbos tarpinio patikrinimo klausymo dalies, užsienio (vokiečių) kalbos tarpinio patikrinimo klausymo dalies, lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo klausymo dalies, rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo klausymo dalies, baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo klausymo dalies, vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo klausymo dalies, neįskaitomi taškai, skirti kalbos supratimui iš klausos įvertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento;

23.2. atleisto nuo lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo dalies žodžiu, dalyko brandos egzamino dalies žodžiu, šiai daliai skirti taškai dauginami iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento;

23.3. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, dalyko brandos egzamino surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento konkrečiam dalykui.

24. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl sklандаus kalbėjimo (ritmo), nerimo spektro (selektyviojo mutizmo) sutrikimų, atleisto nuo lietuvių kalbos ir literatūros (A) pirmojo tarpinio patikrinimo, lietuvių kalbos (B) pirmojo tarpinio patikrinimo, šiems tarpiniams patikrinimams skirti taškai dauginami iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento.

25. Vertinant mokinio, buvusio mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos (išskyrus nežymų), įvairiapusių raidos sutrikimų, už lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo kalbos pažinimo ir vartojimo gebėjimams patikrinti skirtas užduotis neįskaitomi taškai, skirti leksinėms / stilistinėms ir retorinėms raiškos priemonėms pažinti ir (ar)

tikslingam vartojimui įvertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento.

26. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl specifinių mokymosi (rašymo), bendrųjų mokymosi ir įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino, tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino raštu darbą, klaidomis nelaikoma:

26.1. akustiškai panašias fonemas žyminčių raidžių, nurodytų PPT pažymoje, painiojimas;

26.2. grafiškai panašių raidžių, nurodytų PPT pažymoje, painiojimas, veidrodinis raidžių rašymas.

27. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl kalbėjimo ir kalbos (dizartrijos), sklاندus kalbėjimo (ritmo), įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą, lietuvių kalbos ir literatūros (A) pirmąjį tarpinį patikrinimą, lietuvių kalbos ir literatūros (B) pirmąjį tarpinį patikrinimą neįskaitomi taškai, skirti tarčiai, kirčiavimui ir intonacijai vertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento.

28. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl sklандus kalbėjimo (ritmo) sutrikimo, įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros (A) pirmojo tarpinio patikrinimo, lietuvių kalbos (B) pirmojo tarpinio patikrinimo kalbėjimo sklандumo trūkumai nelaikomi klaidomis.

29. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos sutrikimų ar turinčio kochlearinius implantus, įvairiapusių raidos, bendrųjų mokymosi sutrikimų, lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties dalį raštu, vertinamo teksto apimtis – 150 žodžių; lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino darbą, vertinamo teksto apimtis – 250 žodžių.

30. Nesant galimybės pritaikyti užduotį ar jos dalį Brailio raštui, garsiniam vaizdavimui, gestų kalbai ar subtitravimui, užduotis nevertinama, o bendras egzamino įvertinimas skaičiuojamas, taikant Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtintą koeficientą, kuris nustatomas pagal tai, kiek procentų užduoties sudarė nepritaikyta užduotis.

## **VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

31. Subjektai, vykdančys pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymą mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, privalo laikytis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Apraše nurodytų registrų veiklą reglamentuojančių, duomenų valdytojų patvirtintų, ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą, reikalavimų.

32. Visi su pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymu mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, susiję dokumentai tvarkomi, įtraukiami į apskaitą ir saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka.



Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir valstybinių brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo priedas

(Pažymos dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir valstybinių brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo forma)

---

(pedagginės psichologinės tarnybos pavadinimas)

**PAŽYMA DĖL PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO IR VALSTYBINIŲ BRANDOS EGZAMINŲ UŽDUOTIES FORMOS, VYKDYMO IR VERTINIMO INSTRUKCIJŲ PRITAIKYMO MOKINIAMS, BUVUSIEMS MOKINIAMS IR EKSTERNAMS, TURINTIEMS SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ**

\_\_\_\_\_  
(data) Nr. \_\_\_\_\_  
(registracijos numeris)

\_\_\_\_\_  
(sudarymo vieta)

Vardas ir pavardė \_\_\_\_\_

Gimimo data \_\_\_\_\_

Mokykla \_\_\_\_\_

Specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo data \_\_\_\_\_

**Pritaikoma dėl specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) (negalią, sutrikimą, mokymosi sunkumus):**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**Išvada dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, dalykų tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo:**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

(Pareigų pavadinimas)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

---

## PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro  
2012 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. V-258  
(Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro  
2023 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. V-1496  
redakcija)

# **DĖL PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO, LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS ĮSKAITOS, BRANDOS EGZAMINŲ UŽDUOTIES FORMOS, VYKDYMO IR VERTINIMO INSTRUKCIJŲ PRITAIKYMO MOKINIAMS, BUVUSIEMS MOKINIAMS IR EKSTERNAMS, TURINTIEMS SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, TVARKOS APRAŠAS 2023—2024 MOKSLO METAMS**

## **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašas 2023–2024 mokslo metams (toliau – Aprašas) reglamentuoja pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymą mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, atsižvelgus į jų specialiuosius ugdymosi poreikius, kylančius dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.

3. Mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, mokyklinių brandos egzaminų vertinimo instrukcijas pritaiko mokyklos vadovas, brandos egzaminų – Nacionalinės švietimo agentūros direktorius ar jo įgaliotas asmuo pagal pateiktą pedagoginės psichologinės tarnybos ar švietimo pagalbos tarnybos, jai teikiant pedagoginės psichologinės tarnybos paslaugas (toliau – PPT) išduotą pažymą, parengtą pagal Aprašo priedą (toliau – PPT pažymą).

## **II SKYRIUS PRAŠYMŲ PATEIKIMAS**

4. Prašymai dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo teikiami mokyklos vadovui, vadovaujantis Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-2558 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Prašymai dėl lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo teikiami mokyklos vadovui, vadovaujantis Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-2391 „Dėl Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo ir Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

6. Prašymai dėl brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo teikiami kartu su prašymu laikyti dalykų brandos egzaminus, vadovaujantis Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-2391 „Dėl Brandos egzaminų

organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo ir Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

7. Kartu su prašymu mokiny, buvęs mokiny ir eksternas, turintis specialiųjų ugdymosi poreikių, pateikia PPT pažymą, nustatančią pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo pobūdį. PPT pažyma rengiama pagal Mokinių registre pateiktus duomenis apie asmens specialiuosius ugdymosi poreikius dėl:

7.1. regos sutrikimų:

7.1.1. silpnaregystės (vidutinės, žymios);

7.1.2. aklumo (su regėjimo likučiu, praktiško aklumo, visiško aklumo);

7.1.3. kitų regėjimo sutrikimų;

7.2. klausos sutrikimų:

7.2.1. klausos sutrikimo (vidutinio, žytaus, labai žytaus, gilaus (kurtumo);

7.2.2. turintys kochlearinius implantus;

7.3. judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų:

7.3.1. judesio ir padėties (vidutinių, sunkių, labai sunkių);

7.3.2. lėtinių neurologinių sutrikimų;

7.4. įvairiapusių raidos sutrikimų;

7.5. mokymosi sutrikimų:

7.5.1. bendrųjų;

7.5.2. specifinių (skaitymo, rašymo, matematikos);

7.5.3. neverbalinių;

7.6. elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų:

7.6.1. aktyvumo ir (ar) dėmesio;

7.6.2. nerimo spektro;

7.6.3. nuotaikos spektro;

7.7. kalbėjimo ir kalbos sutrikimų:

7.7.1. sklendaus kalbėjimo (ritmo);

7.7.2. dizatrijos;

7.7.3. kalbos netekimo (afazijos);

7.8. kompleksinės negalios, kurios derinyje yra Aprašo 7.1–7.4 papunkčiuose nurodyti sutrikimai;

7.9. kompleksinio sutrikimo, kurio derinyje yra Aprašo 7.5–7.7 papunkčiuose nurodyti sutrikimai.

8. Mokiny, buvęs mokiny ir eksternas:

8.1. turintis klausos sutrikimų (vidutinį, žymų, labai žymų ar gilų klausos sutrikimą (kurtumą) ar kochlearinius implantus, atleidžiamas:

8.1.1. nuo pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) dalies žodžiu;

8.1.2. gimtosios kalbos (baltarusių, rusų, vokiečių) mokyklinio brandos egzamino I dalies, užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo ir klausymo dalių atleidžiamas, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos nelaiko;

8.2. turintis sklendaus kalbėjimo (ritmo) ar nerimo spektro (selektyviojo mutizmo) sutrikimą, atleidžiamas:

8.2.1. nuo pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) dalies žodžiu;

8.2.2. gimtosios kalbos (baltarusių, rusų, vokiečių) mokyklinio brandos egzamino I dalies, užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalies. Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos nelaiko;

8.3. turintis sklendaus kalbėjimo (ritmo) sutrikimą, gali nuspręsti laikyti Aprašo 8.1 ir 8.2 papunkčiuose išvardintas dalis (nebūti atleistam). Šiuo atveju šiam asmeniui taikomi toliau Apraše numatyti pritaikymai.

9. Aprašo 8 punkte nurodytų mokinių, buvusių mokinių ir eksternų bendras įvertinimas, išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, skaičiuojamas taikant Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus įsakymu nustatytą indeksavimo koeficientą.

### **III SKYRIUS UŽDUOTIES FORMOS PRITAIKYMAS**

10. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties forma Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus sprendimu pritaikoma mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl:

10.1. regos sutrikimų;

10.1.1. silpnaregystę turinčiajam;

10.1.1.1. užduotys pateikiamos 14 dydžio *Verdana* šriftu, jeigu pedagoginės psichologinės tarnybos pažymoje nenurodyta kitaip;

10.1.1.2. užduočių iliustracijose (piešiniuose, nuotraukose ir kt.) naudojamos skirtingo storio, tipų linijos, kontūrai ir didesnis esančių detalių kontrastingumas;

10.1.2. rašančiajam Brailio raštu;

10.1.2.1. užduotys pateikiamos Brailio raštu, kompaktiniame diske ar kitoje laikmenoje WORD formatu;

10.1.2.2. vietoj užduotyse pateikiamų piešinių ar brėžinių, kuriais būtina naudotis atliekant užduotį ir kurių dėl galimų esančių smulkių detalių negalima pateikti išskiliuoju būdu, pateikiami maketai arba piešinių, brėžinių žodiniai apibūdinimai;

10.2. klausos sutrikimų ar turinčiajam kochlearinius implantus, įvairiapusių raidos, bendrųjų mokymosi sutrikimų pritaikoma einamųjų metų lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties forma:

10.2.1. tekstai teksto suvokimo užduočiai trumpinami ne daugiau kaip trečdaliu; sutrumpinus tekstus pagal tai adaptuojami klausimai;

10.2.2. teksto kūrimo užduotyse pateikiama įvestis ir (ar) planas ir (ar) nukreipiamieji klausimai;

10.2.3. kuriamo teksto apimtis – ne mažiau kaip 150 žodžių;

10.3. klausos sutrikimų ar turinčiajam kochlearinius implantus, įvairiapusių raidos, bendrųjų mokymosi sutrikimų pritaikoma einamųjų metų lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino (mokyklinio), gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) dalis raštu:

10.3.1. teksto kūrimo užduotyse pateikiama įvestis ir (ar) planas, ir (ar) nukreipiamieji klausimai;

10.3.2. kuriamo teksto apimtis – ne mažiau kaip 250 žodžių.

### **IV SKYRIUS VYKDYMO INSTRUKCIJOS PRITAIKYMAS**

11. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, brandos egzaminų užduočių atlikimo laikas pratęsiamas 25 procentais nustatyto laiko (laiką skaičiuojant nuo užduoties atlikimo pradžios) mokyklos vadovo sprendimu dėl:

11.1. regos sutrikimų;

11.2. klausos sutrikimų ir turinčiam kochlearinius implantus;

11.3. judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų;

11.4. mokymosi (bendrųjų, specifinių, neverbalinių) sutrikimų;

11.5. kalbėjimo ir kalbos sutrikimo (dizartrijos);

11.6. įvairiapusių raidos sutrikimų;

11.7. elgesio ar (ir) emocijų sutrikimo (nuotaikos spektro).

12. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl vidutinio, žymaus sutrikimo laipsnio (negalių grupė), kompleksinės negalios, kompleksinio sutrikimo, aktyvumo, dėmesio, nerimo spektro sutrikimo, kalbos netekimo (afazijos), užduočių atlikimo laikas pratęsiamas 50 procentų nustatyto laiko (laiką skaičiuojant nuo užduoties atlikimo pradžios) mokyklos vadovo sprendimu.

13. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl sklandaus kalbėjimo (ritmo) sutrikimo, įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo dalies žodžių, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, gimtosios kalbos (baltarusių, rusų, vokiečių) mokyklinio brandos egzamino I dalies, užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalies laikas gali būti pratęsiamas iki 100 procentų skirto laiko mokyklos vadovo sprendimu, vadovaujantis PPT pažyma.

14. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime, brandos egzamine mokyklos vadovo sprendimu mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl:

14.1. judesio ir padėties bei neurologinių, aktyvumo ir (ar) dėmesio, specifinių mokymosi (rašymo), įvairiapusių raidos sutrikimų, kai neįskaitomas ar sunkiai įskaitomas raštas yra nulemtas sutrikimo, leidžiama patikrinimą organizuoti atskiroje patalpoje ir naudotis kompiuteriu, kuriame neįdiegta teksto rašybos ir gramatikos tikrinimo programa;

14.2. sunkių judesio ir padėties bei neurologinių, aktyvumo, dėmesio sutrikimų, leidžiama turėti fizinio aktyvumo pertraukas;

14.3. įvairiapusių raidos sutrikimų, leidžiama turėti sensorines pertraukas, kurių trukmė ir dažnumas nurodytas PPT pažymoje, atsižvelgiant į mokinio Individualaus ugdymo plane nurodytas ir ugdymo procese taikytas sensorines pertraukas;

14.4. klausos sutrikimo (išskyrus nežymų), besinaudojančiam individualiu klausos aparatu ar turinčiam kochlearinį implantą, leidžiama naudotis FM sistema (imtuvą turi mokinys, o siųstuvą su mikrofonu – egzamino vykdytojas, supažindinantis su egzamino vykdymo instrukcija);

14.5. regos sutrikimo:

14.5.1. rašančiajam Brailio raštu leidžiama organizuoti atskiroje patalpoje, jei naudojama Brailio rašto mašinėlė ar kompiuteris, kuriame įdiegta įgarsinimo programa (JAWS ar NVDA), bet neįdiegta teksto rašybos ir gramatikos tikrinimo programa. Daugiau nei vienam kandidatui naudojantis Brailio mašinėle, visi kandidatai gali būti vienoje patalpoje;

14.5.2. turinčiajam silpnaregystę leidžiama naudotis mobilia didinimo priemone (optine ar elektronine), kompiuteriu su įgarsinimo programa (JAWS ar NVDA), bet neįdiegta teksto rašybos ir gramatikos tikrinimo programa;

14.5.3. tinkamai apšviečiama darbo vieta;

14.6. regos, įvairiapusių raidos, elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų (aktyvumo ir (ar) dėmesio, nerimo spektro), brandos egzaminų metu neperkėlus atsakymų į atsakymų lapą, vertinami užduočių sąsiuvinuose pateikti atsakymai.

15. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime ir brandos egzamine dalyvaujant mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos sutrikimo (išskyrus nežymų) ar turinčiam kochlearinius implantus, vykdytoju skiriamas gestų kalbos vertėjas.

16. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įvairiapusių raidos sutrikimų ar nerimo spektro sutrikimo, brandos egzaminus leidžiama vykdyti savo mokykloje jiems įprastoje ir jų poreikiams pritaikytoje patalpoje, kurioje buvo teikiamas ugdymas ir pagalba, numatyta mokinio Individualaus ugdymo plane (pvz., sumažinti vaizdiniai ir garsiniai dirgikliai, leidžiama naudoti garsą slopinančias ausines arba ausų kištukus ir kt.) pagal pateiktą PPT pažymą. Vykdytoju skiriamas švietimo pagalbą teikiantis specialistas. Mokiniui, pasirinkus laikyti brandos egzaminus ne atskiroje patalpoje, leidžiama turėti ir naudoti garsą slopinančias ausines ar ausų kištukus.

17. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, brandos egzaminų metu vykdytoju skiriamas švietimo pagalbą teikiantis specialistas.

18. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl specifinių mokymosi (skaitymo), bendrųjų mokymosi, įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą, brandos egzaminą leidžiama organizuoti atskiroje patalpoje, o užduotis ir užduoties turinys, pateiktos raštu, vykdytojo perskaitomi ar įgarsinami, naudojant informacines technologijas.

19. Mokiniui, buvusiam mokiniui ir eksternui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įvairiapusių raidos sutrikimų, sklendaus kalbėjimo (ritmo) sutrikimo, užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) brandos egzamino kalbėjimo dalis (dialogas) vykdoma parenkant pašnekovą mokytoją ar švietimo pagalbos specialistą.

20. Mokiniui ir buvusiam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių dėl mokymosi sutrikimų, įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu leidžiama naudotis papildomomis vaizdinėmis priemonėmis (schemomis, lentelėmis, grafikais, diagramomis), kuriomis mokinytis naudojosi ugdymosi procese.

## **V SKYRIUS**

### **VERTINIMO INSTRUKCIJOS PRITAIKYMAS**

21. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl silpnaregystės, Brailio rašto techninės klaidos nelaikomos klaidomis.

22. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl silpnaregystės, judesio ir padėties bei neurologinių, įvairiapusių raidos sutrikimų, raidžių rašysenos netikslumai nelaikomi klaidomis.

23. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos sutrikimo (išskyrus nežymų):

23.1. atleisto nuo užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) brandos egzamino klausymo ir (ar) kalbėjimo dalies, užsienio kalbos brandos egzamino kandidato darbą, neįskaitomi taškai, skirti kalbos supratimui iš klausos įvertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento;

23.2. atleisto nuo lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo dalies žodžiu, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, gimtosios kalbos (baltarusių, rusų, vokiečių) mokyklinio brandos egzamino I dalies, šiai daliai skirti taškai dauginami iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento;

23.3. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, brandos egzamino surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento konkrečiam dalykui.

24. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl sklendaus kalbėjimo (ritmo), nerimo spektro (selektyviojo mutizmo) sutrikimų, atleisto nuo lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo dalies žodžiu, gimtosios kalbos (baltarusių, rusų, vokiečių) mokyklinio brandos egzamino I dalies, užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalies, šioms dalims skirti taškai dauginami iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento.

25. Vertinant mokinio, buvusio mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos (išskyrus nežymų), įvairiapusių raidos sutrikimų, už lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo kalbos pažinimo ir vartojimo gebėjimams patikrinti skirtas užduotis neįskaitomi taškai, skirti leksinėms / stilistinėms ir retorinėms raiškos priemonėms pažinti ir (ar) tikslingam vartojimui įvertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento.

26. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl specifinių mokymosi (rašymo), bendrųjų mokymosi ir įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros (valstybinio arba mokyklinio) brandos

egzamino ir gimtosios kalbos (baltarusių, rusų, vokiečių) mokyklinio brandos egzamino raštu darbą, klaidomis nelaikoma:

26.1. akustiškai panašias fonemas žyminčių raidžių, nurodytų PPT pažymyje, painiojimas;

26.2. grafiškai panašių raidžių, nurodytų PPT pažymyje, painiojimas, veidrodinis raidžių rašymas.

27. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl kalbėjimo ir kalbos (dizartrijos), sklendaus kalbėjimo (ritmo), įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo lietuvių kalbos ir literatūros dalį žodžiu, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) dalį žodžiu, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitą, gimtosios kalbos (baltarusių, rusų, vokiečių) mokyklinio brandos egzamino I dalį ir užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalį, neįskaitomi taškai, skirti tarčiai, kirčiavimui ir intonacijai vertinti, o surinktų taškų suma dauginama iš Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtinto koeficiento.

28. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl sklendaus kalbėjimo (ritmo) sutrikimo, įvairiapusių raidos sutrikimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) dalis žodžiu, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitą, gimtosios kalbos (baltarusių, rusų, vokiečių) mokyklinio brandos egzamino I dalį ir užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalį, kalbėjimo sklandumo trūkumai nelaikomi klaidomis.

29. Vertinant mokinio, buvusio mokinio ir eksterno, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių dėl klausos sutrikimų ar turinčio kochlearinius implantus, įvairiapusių raidos, bendrųjų mokymosi sutrikimų, lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties dalį raštu, vertinamo teksto apimtis – 150 žodžių; lietuvių kalbos ir literatūros (mokyklinio) brandos egzamino darbą, vertinamo teksto apimtis – 250 žodžių.

30. Nesant galimybės pritaikyti užduotį ar jos dalį Brailio raštui, garsiniam vaizdavimui, gestų kalbai ar subtitravimui, užduotis – nevertinama, o bendras egzamino įvertinimas skaičiuojamas, taikant Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus patvirtintą koeficientą, kuris nustatomas pagal tai, kiek procentų užduoties sudarė nepritaikyta užduotis.

## **VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

31. Subjektai, vykdantys pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymą mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksterams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, privalo laikytis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Apraše nurodytų registrų veiklą reglamentuojančių, duomenų valdytojų patvirtintų, ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą, reikalavimų.

32. Visi su pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymu mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksterams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, susiję dokumentai tvarkomi, įtraukiami į apskaitą ir saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.



Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo,  
lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos  
egzaminų užduoties formos, vykdymo ir  
vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams,  
buvusiems mokiniams ir eksternams,  
turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių,  
tvarkos aprašo 2023-2024 mokslo metams  
priedas

(Pažymos dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros  
įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo forma)

---

(pedagoginės psichologinės tarnybos pavadinimas)

**PAŽYMA DĖL PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO, LIETUVIŲ  
KALBOS IR LITERATŪROS ĮSKAITOS, BRANDOS EGZAMINŲ UŽDUOTIES  
FORMOS, VYKDYMO IR VERTINIMO INSTRUKCIJŲ PRITAIKYMO MOKINIAMS,  
BUVUSIEMS MOKINIAMS IR EKSTERNAMS, TURINTIEMS SPECIALIŲJŲ  
UGDYMO SI POREIKIŲ**

\_\_\_\_\_  
(data) Nr. \_\_\_\_\_  
(registracijos numeris)

\_\_\_\_\_  
(sudarymo vieta)

Vardas ir pavardė \_\_\_\_\_

Gimimo data \_\_\_\_\_

Mokykla \_\_\_\_\_

Specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo data \_\_\_\_\_

**Pritaikoma dėl specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių  
gabumų) (negalią, sutrikimą, mokymosi sunkumų):**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**Išvada dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo :**

---

(Pareigų pavadinimas)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

---

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Įsakymas

Nr. [V-50](#), 2014-01-15, paskelbta TAR 2014-01-30, i. k. 2014-00699

Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. V-258 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Įsakymas

Nr. [V-94](#), 2016-02-29, paskelbta TAR 2016-02-29, i. k. 2016-03988

Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. V-258 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1008](#), 2018-12-07, paskelbta TAR 2018-12-07, i. k. 2018-20061

Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. V-258 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1866](#), 2021-10-11, paskelbta TAR 2021-10-11, i. k. 2021-21288

Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. V-258 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1880](#), 2022-11-28, paskelbta TAR 2022-11-28, i. k. 2022-24039

Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2012 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. V-258 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1496](#), 2023-11-27, paskelbta TAR 2023-11-27, i. k. 2023-22760

Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2012 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. V-258 „Dėl Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros tarpinio patikrinimo, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo